

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 9P/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620200901
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2020:1620200901.2

Uznesenie

Okresný súd Senica vo veci starostlivosti o maloleté deti: K. D., nar. XX.X.XXXX a R. D., nar. XX.X.XXXX, obaja t.č. bytom N. F., E. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Z., deti rodičov: N. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. K. A. X, prechodne bytom N. F., E. XXXX a B. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. K. A. X o návrhu starej matky: G. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. F. XXX, prechodne bytom N. F., E. XXXX na nariadenie neodkladného o zverení maloletých detí do jej dočasnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie tohto znenia:

Maloleté deti K. a R. sa zverujú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky G. E., nar. XX.X.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná zabezpečovať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí, a v bežných veciach maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, s účinnosťou od právoplatnosti tohto uznesenia.

Matka maloletých je povinná prispievať na výživu maloletého K. sumou 50 € mesačne a na maloletého R.B. sumou 50 € mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z., T. XXXX/XXA, s účinnosťou od právoplatnosti tohto uznesenia.

Otec maloletých je povinný prispievať na výživu maloletého K. sumou 100 € mesačne a na maloletého R.Š. sumou 100 € mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z., T. XXXX/XXA, s účinnosťou od právoplatnosti tohto uznesenia.

Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o zverenie maloletých detí K. a R. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

odôvodnenie:

1. Dňa 5.5.2020 bol tunajšiemu súdu Okresným súdom Malacky postúpený návrh starej matky maloletých detí K. a R. a t.č. už plnoletého K. G. E. na zverenie maloletých detí K. a R. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a určenie výživného rodičov na deti. Súčasne s návrhom vo veci samej bol podaný i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloleté deti K., R. a t.č. plnoletého K. do jej dočasnej osobnej starostlivosti, matke detí by určil výživné vo výške 50 € a otcovi maloletého K. a R. by prikázal platiť určené výživné na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z..

2. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že je starou matkou všetkých troch detí. Matka detí bola zadržaná políciou, nakoľko šoférovala motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Matke bude pravdepodobne nariadená ústavná liečba. Vzhľadom na to, že býva s matkou detí v spoločnej domácnosti, vie, že požívanie alkoholu na matku zle vplýva. Bývajú v 4-izbovom rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve jej bývalého manžela S. E.. Deti majú vlastnú izbu. V domácnosti žije aj matka. A občas dochádza do domácnosti S. E., ktorý pracuje v zahraničí. K otcovi K. a R. ísť nechcú, ich vzťah je

naštrbený. K. navštevuje základnú školu vo N. F., je Ô. R. taktiež navštevuje základnú školu vo N.L. F., je M.. K. už pracuje vyše polroka, prispieva na chod domácnosti. Matka detí je zamestnaná v R. v Z., zarobí cca XXX €. Otec K. a R. pracuje vo N. v M. H. N.. Na deti má určené výživné v celkovej výške 200 €. Je pravdepodobné, že matke bude nariadená ústavná liečba. Deti sa tak ocitli bez zákonného zástupcu.

3. K návrhu bol pripojený rozsudok Okresného súdu Senica o rozvode manželstva N. D. a B. D., pričom na čas po rozvode manželstva boli deti K. a R. zverené matke a otec bol zviazaný prispievať na výživu detí v sume 100 € mesačne na každé z detí.

4. V spise sa tiež nachádza Trestný rozkaz Okresného súdu Malacky sp. zn. OT/32/2020 zo dňa 17.4.2020, ktorým bola matka detí uznaná za vinnú vo veci prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorého činu sa dopustila dňa XX.X.XXXX, kedy viedla osobné motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, pričom jej bol nameraná hodnota 3,17 promile alkoholu v krvi. Za toto konanie bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s tým, že výkon trestu jej bol podmienene odložený zároveň s určením probačného dohľadu a bola jej určená skúšobná doba 3 roky. Zároveň jej bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívať alkoholické nápoje a iné návykové látky a zákaz činnosti riadiť motorové vozidlá po dobu 5 rokov. Trestný rozkaz nie je doposiaľ právoplatný, matka voči nemu podala odpor. Termín hlavného pojednávania vo veci bol stanovený na 27.5.2020.

5. Nakoľko od podania návrhu do doručenia veci v dôsledku postúpenia tunajšiemu súdu uplynulo 18 dní, pre nedostatok času súd nerozhodoval o prenesení príslušnosti na Okresný súd Malacky, v obvode ktorého majú maloleté deti spolu s matkou v súčasnosti bydlisko, ale o neodkladnom opatrení rozhodoval sám s tým, že po právoplatnosti rozhodnutia o neodkladnom opatrení bude príslušnosť na konanie prenesená na Okresný súd Malacky.

6. Okresný súd Senica vo veci rozhodol uznesením, ktorým návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s odôvodnením, že podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia naplnené nie sú. Uviedol, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala stará matka detí v čase, keď predpokladala, že jej dcére, matke maloletých detí, bude súdom nariadená ústavná protialkoholická liečba. Zo spisu je však zrejmé, že sa tak nestalo. Matka detí bola síce odsúdená pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, avšak súd rozhodol len o probačnom dohľade a pokiaľ ide o alkohol, uložil matke obmedzenie spočívajúce v zákaze požívať alkoholické nápoje. Matka podala proti trestnému rozkazu odpor, vo veci teda nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté. Je teda zjavné, že matka detí problém s alkoholom má, avšak ústavná starostlivosť jej súdom nariadená nebola. Matka detí sa teda zdržiava v spoločnej domácnosti spolu so starou matkou aj deťmi. Deti teda nezostali bez zákonného zástupcu, ako uviedla stará matka v návrhu. Preto mal súd za to, že v danom prípade neexistuje nebezpečenstvo ujmy, ktorá by deťom bezprostredne hrozila. Nie je tu potreba okamžitého zásahu súdu. Pokiaľ by tu aj boli skutočnosti, odôvodňujúce zmenu zverenia detí, nie je potreba vec riešiť formou neodkladného opatrenia, ale vo veci bude rozhodnuté až vo veci samej po vykonaní riadneho dokazovania. A pokiaľ ide o K.H. E., tento v čase medzi podaním návrhu a rozhodovaním súdu nadobudol dňa X.X.XXXX plnoletosť, preto v jeho prípade bol návrh zamietnutý z tohto dôvodu.

7. Proti tomuto uzneseniu podala v časti týkajúcej sa maloletého K. a maloletého R. odvolanie stará matka, ktorá uviedla, že v návrhu neopísala všetky skutočnosti. Uviedla, že od marca 2020 bola matke detí dva razy privolaná RZS, pritom v jednom prípade sa matka zdržiavala s cudzím mužom na hoteli, kde zvracala a upadla do bezvedomia, bolo zistené, že požila alkohol s kombináciou s liekmi. Druhýkrát našli prázdnu fľašu od alkoholu a obaly od liekov detí, matka spala, nereagovala na žiadne podnety. Matka má problém so závislosťou od alkoholu už od roku 2010, v roku 2013 jej bolo súdom nariadené protialkoholické liečenie, v tej dobe mal maloletý R. 1 rok. Od marca 2018 začala matka piť znova. Začala tráviť víkendy mimo domov bez kontaktu s deťmi. Minulý rok odišla za kamarátom do F., deti ju absolútne nezaujímali. Alkohol si schováva po dome, mladšej dcére navrhovateľky ukradla lieky, ktoré má predpísané od neurológa. V prípade, že sa nedostane k liekom viazaným na lekársky predpis, užíva voľnopredajné lieky v kombinácii s alkoholom. Jej závislosť je už obrovská, no liečenie odmieta. Stará matka detí má obavy, aby sa matka s deťmi neodšťahovala z jej domácnosti, v auguste 2019 sa matka presťahovala s deťmi do sociálneho bytu, čo deti zle niesli. Maloletý R. sa aj vtedy zdržiaval u starej matky, odmietal odísť s matkou, K. a K. vtedy starej matke volali, že matka je denne pod vplyvom alkoholu a absolútne sa nestará o domácnosť. Následne sa matka s deťmi presťahovala späť do domácnosti navrhovateľky. Matka pravidelne opúšťa domácnosť bez detí, nikoho o svojom pobyte neinformuje, o deti sa nezaujíma. V poslednom čase sa snaží deti od starej matky odtrhnúť. Stará matka sa učí s R.,

nakoľko matka nie je v stave schopnom sústrediť sa na takúto činnosť. Matke hrozí v práci výpoveď, v súčasnosti je na OČR. Z uvedených dôvodov stará matka žiadala, aby odvolací súd prvostupňové uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. K odvolaniu pripojila záznam o zhodnotení zdravotného stavu matky zo dňa 22.5.2020 v súvislosti s výjazdom rýchlej lekárskej pohotovosti, v ktorom sa konštatuje závislosť matky na alkohole, so stupňujúcou tendenciou, aj kombinovanie alkoholu s liekmi.

9. Odvolací súd uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že maloleté deti K. a R. neboli v konaní zastúpené procesným opatrovníkom, čím bola maloletým deťom odňatá možnosť konať pred súdom. V intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu bolo preto úlohou prvostupňového súdu maloletým deťom obratom ustanoviť kolízneho opatrovníka a vec opätovne posúdiť, berúc pritom do úvahy aj vyjadrenie navrhovateľky obsiahnuté v odvolaní.

10. Z pripojených spisov Okresného súdu Senica sp.zn. 7P 37/2013 a 4P 40/2013 bolo zistené, že maloleté deti K., R. a v tom čase ešte maloletý K. už boli v minulosti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, aj vtedy bolo príčinou požívanie alkoholu matkou.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

15. Podľa § 45 ods. 1 prvá a druhá veta, ods. 2 prvá veta, ods. 3 až 8 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

16. O neodkladnom opatrení súd spravidla rozhoduje bez nariadenia pojednávania a bez výsluchu účastníkov konania. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov. Jedným je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Znakom tohto nariadenia je neodkladnosť súdneho rozhodnutia (súdnej ochrany). Znamená to, že pre prípad, ak by súd neodkladné opatrenie nenariadil, vzniknuté následky by výrazným spôsobom zhoršili pomery účastníkov, resp. ohrozili výkon rozhodnutia.

17. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že inštitút neodkladného opatrenia je použiteľný v situáciách vyžadujúcich okamžitý zásah súdu. Skutočnosti uvádzané v návrhu, odôvodňujúce potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, nemusia byť pre potreby nariadenia neodkladného opatrenia nepochybne preukázané, je však nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené a taktiež aby bola osvedčená existencia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy .

18. V danom prípade mal súd po doplnení skutočností podstatných pre rozhodnutie v danej veci zo strany starej matky maloletých detí za preukázané, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa maloletého K. a R. bol podaný dôvodne. Je pravda, že matka má bydlisko v spoločnej domácnosti so starou matkou, avšak často sa pohybuje mimo bydliska, pritom deti ponecháva u doma a nezaujíma sa o ne. Matka je závislá od alkoholu, pričom sa jedná o závislosť dlhodobú, alkohol kombinuje s liekmi a liečbu odmieta. V súčasnosti je proti matke vedené trestné konanie z dôvodu spáchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, kedy pod vplyvom alkoholu s 3,17 promile alkoholu v krvi viedla osobné motorové vozidlo. S deťmi sa neučí. Za daných okolností má súd za to, že sú dané dôvody na okamžitú úpravu práv a povinností k maloletým deťom v podobe dočasného zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá reálne starostlivosť o deti zabezpečuje, resp. v prípade potreby supluje nedostatočnú starostlivosť matky. V danom prípade sa jedná o malé deti, ktoré sú (predovšetkým osemročný R.) plne odkázané na starostlivosť zodpovedného dospelého človeka. Nakoľko matka riadnu starostlivosť o deti nezabezpečuje a z dôvodu rozvinutej závislosti od alkoholu ani objektívne schopná zabezpečovať nie je, rozhodol súd tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto uznesenia.

19. Pokiaľ ide o výživné, pri určení výživného matke súd vychádzal z vyjadrenia matky v rozvodom konaní vedenom pod sp.zn. 5P 12/2018, kedy matka uviedla, že u zamestnávateľa R. K. K..Q..X.. zarába cca XXX € netto mesačne. Podľa starej matky je matka v súčasnosti na OČR. Na základe uvedeného má súd za to, že platenie výživné navrhovaného starou matkou vo výške 50 € na každé z maloletých detí je v možnostiach a schopnostiach matky. Pokiaľ ide o otca, tu súd určil výživné vo výške, aké otec v súčasnosti platí, teda 100 € na každé z maloletých detí.

20. Uvedené opatrenie je dočasného charakteru a bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému

súdu v Trnave, v troch vyhotoveniach.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- ch) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov.